

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Dialecticæ

Dieterich, Conrad

Giessæ Hessorum, 1611

Caput VI.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56580](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56580)

lat. *Lupus non ululat. Fortes creantur fortibus.*
Fortes non creantur fortibus.

V. Simplici axioma omnia argumen-
 cum suis correlatis enunciari possunt: id
 hoc modo, ut consentanea enuncientur
 firmando, dissentanea negando. ut, in co-
 sentaneis. *Deus fecit mundum. Homo factus est ex terra.*
Deus est misericors. Anima est sapiens. In dissentanea
*Lapis non est panis. Filius non est pater. Virtus non est
 tium. Pauper non est dives.* In comparatis. *Deus optimus
 est iustissimus. Hector non fuit par Achilli.* In ortis. *Deus
 est divinus. Homo est humanus. Homo est ex humo sumptus.*
Homo est animal rationale. In testimonio *Quasi si-
 ia omnis gloria hominis Esaias inquit.*

[Excipe plenas comparationes & distributiones. Illae
 quia constant duabus partibus propositione & redditione
 rum singula singula axiomata constituunt, simplici pro-
 positione disponi nequeunt. De distributionibus disputantur
 de Dounam hoc loco.]

Hæc de Simplici: sequitur Compositum.

CAPUT VI.

I. **C**ompositum axioma est, quo
 vinculo conjunctionis contine-
 tur. Dicitur aliàs Hypotheticum
 conditionale.

Compositum dicitur, quia ex duobus vel pluribus
 simplicibus vi conjunctionis componitur, & in car-
 cillum resolvi potest.

[Sic dictum κατ' ἐξοχήν Synecdoch. quia in
 axiomata composita conditionale est excellentissimum & sig-
 natissimum. Græci vocant axioma Syntheton. ut, Si Christus
 resurrexit, & nos resurgemus. Hic duo sunt axiomata sim-
 plicia, unum in antecedente, (Christus resurrexit) alterum

in consequente, (nos resurgemus) que vinculo conjunctionis Si componi ur.]

Conjunctionis vinculum hîc nō est tantum Grammatica conjunctio, sed Logica etiam, vis nimirum mentis vel sententiæ simplices sententias conjungens, sæpius etiam sine voce. Ejus sunt hi generales CANONES.

I. Axioma compositum fit è compositione argumentorum, vel in antecedente solo: ut, *Sol & homo generant hominem*: vel in consequente solo, ut, *Ignis urit & lucet*: vel utrinque, ut, *Si as habet partes duodecim, semissem sex habere necesse est.* Libav. fol. 525.

II. Vinculo conjunctionis affirmato vel negato, ipsum etiam axioma affirmatur vel negatur.

Negatum est autem, cum negatio præcedit. ut, *Si homo est lupus, homo ululat.* Non si homo est lupus, homo ululat.

III. In axiomatibus compositis etiam est necessitas & contingentia. ut, *Si Socrates est homo, est animal.* *Si est sol ortus, dies est.* (axiomata composita necessaria sunt.) *Si pallet, amat.* *Si ades adsunt, possunt etiam adesse lapides* (contingentia sunt.)

CAPUT VII.

Compositi Divisio, & Copulatum.

I. Axioma compositum est vel congregativum, vel segregativum.

(Divisio sumitur à natura conjunctionis, que constituit axioma compositum. Hac cum sit vel congregativa vel